

Rahusvahelise koostööprojekti “MULTIFUNCTIONAL SUSTAINABLE TOURISM ENTREPRENEURSHIP JOINT DEVELOPMENT” (Multifunktsionaalse säästva turismi ettevõtluse ühine arendamine) partnerite avaüritus Leedus, Silute piirkonnas, riikliku looduskaitse alal Rusne saarel

Esimese päeval oli Rusne villas, mis asub Pakalnes str 82, Rusne, rahvusvaheline seminar, mille esinesid kõik partnerid. Põhja- Harju Koostöökogu ettekande tegi tegevjuht Margit Pärtel. Kõigi partnerite ettekannete järgselt toimus vestlusring, mille jooksul toimus vastastikune tutvumine, võrgustamine ja tulevaste programmiliste tegevuste arutelu.

Päeva teisel poolel oli väikeettevõtlusega seonduv teadmiste programm, mille esimeseks objektiks oli „Kala tee“, firma nimi ja asukoht: Ingos Rukyklele - Skalviu 6A 4, Rus, Klaipėdos Apskritis, Lithuania. See on perefirma, milles on rakendatud 2 põlvkonda. Isa ja poeg käivad merel kala püüdkas, ema, tütar ja väimees töötlevad kalu- fileerivad ja suitsetavad ning samas ka müüvad. Kõik on kenasti ühe hoovi peal – elumaja, meeldivalt suurte akendega avar majake koolituste ja seminaride läbiviimiseks. Selles majakeses mahuvad pika massiivse laua taha üle 20 inimese, majas on ka esitlustehnika ning tütre – väimehe fileerimiskunsti jälgides kõlas ka kena saatemuusika. Sama hoovi servas oli suitsuahi, mida köeti ainult naturaalsest lepuuudega, seda nagu ka meilgi. Teises hoovi küljes oli väike hubane külmseadmetega varustatud kauplus. Hästi hinnatud eritehnoloogiaga ettevalmistatud suitsutatud kaladest jõuab osa ka Silute linna poodidesse.

Teiseks objektiks oli pereüritus, mille põhitegevus oli koduveini tootmine Sveksnos, Zagatpurviu külas, Virkytu tee 1. Alguse sai selles talus vaarikaveini valmistamisest, mis peremehe Česlovas Ramoška

sõnul oli talle poisikesena väga vastumeelt, sest metsvaarikate korjamine oli väga aeganõudev tegevus. Pealegi tuli enne kõht täita ja seejärel korv!

Tänaseks on vanast lagunevast talumajast saanud lausa üles vuntsitud häärber, meeldiva eksterjöõri ja interjöõriga, kus toimus ka veinide lugudega tutvumine ning nende degusteerimine. Peremees Česlovas rääkis suure entusiasmiga, milliseid veine ja millest toodab, palus meil ka maitse järgi määrata, millistest marjadest või puuviljadest on veinid tehtud ning küsis ka arvamust alkoholi sisalduse kohta. Kokku oli meil degusteerida 9 veiniliiki, mis olid valmistatud üksikmarjadest ja ka erinevate marjade, pirnide ja õunade seguna. Kasutatakse kõiki sellel maakera laiuskraadil kasvavad veini valmistamise materjale sh must- ja punane sõstar, pihlakas, õun, pirn, ebaküdoonia, metsmari ja viinamari. Koolituse käigus määras meie heade degusteerimisvõimetega õppegrupp ära nendest 6 toorme nimed ja 5 veini kraadid! Huvitav oli see fakt, et viinamarja veini ei osatud nimetada?

Toredas ja ehtsas veinikeldris avas peremees isegi saladuse - nimelt valmistab ta ka shampust!

Teisel seminaripäeval tutvusime Kura sääre turisminduse korraldamisega.

Kura sääär (leedu keeles Kuršių nerija, vene keeles Куршская коса) on ligi 100 km pikkune maasäär, mis eraldab Kura lahte Läänemerest. Poolsaart jagavad peale II Maailmasõda omavahel Leedu ja Venemaa (Kaliningradi oblast).. Sealsed lited on Läänemere ranniku ühed kõrgeimad. Kura sääär kuulub UNESCO maailmapärandi nimistusse. Mõlemas riigis on loodud poolsaart hõlmavad rahvuspargid. Huvitav oli ka giidi Arunas Balna (arunas.balna@gmail.com) poolt nimetatud fakt, mille kohaselt kulges XVIII kuni XX sajandi algusaastateni Pariis – Peterburg postitee mööda Kura sääärt.

Pealinnaks, kui nii võib nimetada on Nida, mille erilise arhitektuuriga majade, turismiobjektidega ja „kuradite“ puuskulptuuridega palistatud ca 2 km pikkuse kergliiklustee ka läbisime. Siinjuures tuleb kiitvalt märkida, et Arunas oli meil suurepärase giid. Iga „kuradi“ kohta oli tal vaimukas lugu, enamuses alguses veidi ehmata, sest tegemist ju kuraditega, seega kurjusega, kuid loo lõpp oli alati meeldivate krutskitega ja kohati väga naljakas! Selgus, et nii mõnelegi jäi peen huumor arusaamatuks, sest giid valdas liiga perfektselt vene keelt, millega kaasnesid igapäevase kõnes vähekasutatavad väljendid.

Poolsaare erilise looduse ja selle praktiliselt inimkätega loodud (istutatud) metsade rüppeis olevad düünid vapustasid meid oma suursugusega, eriti aga merepoolsed „elavad“ düünid, kuid ka Kura lahepoolsed „surnud“ düünid, milledele tippu viis väga korralik laudisega kaetud matkarada! Kura sääre Leedupoolse osa lõpus oli kõrgeim düün, millel oli väga originaalne päikesekell, kusjuures selle tsihverplaadilt oli kenasti näha Venemaa ala, isegi luidetel olev valge piiripost paistis silma! Päev oli kahjuks sombune, udutas vähest vihmagi, tuul oli aga meeletult tugev, seetõttu käekella täpseks seadmine ei olnud võimalik. Küllap see kõneleb ka sellest, et sinna peab igaüks meist tagasi tulema.

Küsimuse tekitas ka samal kõrgendikul oleva mehe pronksist kuju, mis oli kaldu mere, seega valdavate tuulte poole? Kuidas sattus siia Maharaja`? Külasta seda paika ja saad teada!

Lõunatasime väikeses Nida mugavas kohvikus Don Vito, mille järgselt toimus jalutuskäik linnas, ikka selleks et imetleda kuurortlinnakese enamuses puidust arhitektuuripärleid. Nida oli juba enne I maailmasõda rikaste ja tuntud inimeste, nagu kirjanik Thomas Mann'i jt puhkepaigaks.

Järgnes jalgsimatk Kura lahe poolsetele „surnud“ düünidele ja ka merepoolsele liivarannale, mis oli külmade tuulte ja lainevoogude käes inimtühi, samas saime hea ettekujutuse kuivõrd tore võib siin olla suvel. Rand oli hästi korrastatud, ehitised terved ja kevadet ootamas. Selgus, et Neringal on nagu oma kliima, suvel tõuseb õhusoojus isegi 37 – 38 kraadini, väga harva on vihma sadu.

Oligi aeg suunduda praamile ja ca 20 min sõidu järel olimegi Klaipeda sadamas.

Selle turismi sihtkoha külastuse kokkuvõtteks sobib hästi nende endi lausung:

Neringa on koht, kus RAHU, VAIKNE JA TÜÜNE NING LÕÕGASTUMISE paik.

Kolmandal päeval, 3. märtsil kohtusime ettevõtjatega Rusne piirkonnas, kus Kintai külas kunstnikest perekond tegeleb keraamika ja vitraazhitehnikaga. Samas asuvas peahoones, mis oli varasemalt rahvamaja ja koolimaja on 1998.a. asutatud Kintai Vydūnas Kultuurikeskus, mille eksponaadid sh töökabineti sisustus, Eestist toodud hea kõlaga harf jm tutvustasid kuulsat möödunud sajandi kohaliku elu arendajat filosoofi ja kirjanikku Vilhelmas Storosta't, kes oli rahvuselt sakslane, õppis ära leedu keele ja oli suur Leedu patrioot ning korraldas ka maarahva laste leedu keeles koolitamist. Muuseumis oli ka ulmeline magnetjõujoontega ruum, milles sai vaimusilmas universiumis hõljuda.

Väga suurt turismi korraldamise tegevuste elluviimise huvi pakkus Minija külas ettevõtja külastamine. See on väike kaluriküla Šilutė Kohaliku Omavalitsuse alal. Küla asub Minija jõel, ning kogu jõega seonduv ala on osa Nemunase Delta Regionaalsest Pargist. Puhkemaja peremees Rimas tegi Nemunase Looduspargi erisuse paremaks tutvustamiseks selle küla tutvustuse, sest see on Leedus unikaalne, kuna „peatänav“ on jõgi. Majad asuvad kahel pool jõge ja jõel ei ole silda. Seega ainukeseks külasiseseks liiklusvahendiks on paat. Rahvas kutsub seda väikest ca 70 perega küla Leedu Veneetsiaks.

Oma ettevõtluse arengu kohta selgitas peremees Rimas, et ostis 25 aastat tagasi vee ülepumpamisjaama hooned, mis olid väga halvas seisus. Kuna asukoht oli seda ostu väärt, siis alustas ta pumbajaama teenindusmaja korda tegemisega, edasi sai korrastatud ka pumbajaam, mis töötab siiani. Edasised juurdeehitused on aga muljetavaldavad. Minia jõel on väljaehitatud on kaid, jõel asuv puhkemaja- hotell, vägev trahteri tüüpi maja, kus toimus ka meie seminar. Olime seal kui neil oli ca 3- kuune puhkeperiood, sest nende äri on üles ehitatud peamiselt turismile. Ettevõtja jõelaevad ja mootorpaadid teevad väljasõite Kura lahele ja Neringasse, otse Nida sadamasse. Aastas külastab puhkekeskust 40 000 turisti, kelledest suurem enamus on huvitatud just kalastamisest! Teiseks äritegevuseks ongi kalapüük ning selleks on rajatud ka suured kalakasvanduse tiigid. Kala töödeldakse oma väiketööstuses, mida me ei külastanud, sest tootmisprotsessi saab jälgida läbi klaasseina ja ka territooriumile suure hulga inimeste sisenemine ei ole soovitatav.

Kokkuvõte: avaürituse korraldajaks oli Leedu Silute rajono Vietos velklos grupe Asociacija „Lamatos zeme“ ja eestvedajaks oli Administratsiooni juht Rimute Pilipavic`iene`.

Korraldusgrupi kontakt: Lina Budrike Asociacija Lamatos Zeme

E-post: silutesvvg@gmail.com tel. +37069956233

Õppereis- ja kohtumised olid väga sisukad, Leedu partneri Asociacija „Lamatos zeme“ huvi Leader rahvusvahelise koostöö vastu suur, pealegi on nendel see esimene rahvusvaheline projekt. Meie loodame olla abiks leedu kolleegidele nii selles kui ka edasistes rahvusvahelistes koostööprojektides.

Järgmine projektipõhine kohtumine on aprillikuus Lätis.

Ülevaate koostaja: Arno Kannike